

**Παρουσίαση έκδοσης
Σκηνές - Σημειώσεις για την τέχνη και την τεχνική της σκηνογραφίας**

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε του MOMus,
Αξιότιμοι κύριοι Καθηγητές,
Αγαπητοί φίλοι,
Κυρίες και κύριοι,

Η σκηνογραφία είναι ένα σύνθετο και πολυδιάστατο πεδίο καλλιτεχνικής δημιουργίας, το οποίο βρίσκεται στη μεθόριο των παραστατικών και των εικαστικών τεχνών. Αποτελεί καίρια συνιστώσα του παραστασιακού γεγονότος, η οποία διαμορφώνεται και ολοκληρώνεται μέσα από τη σύνθεση διαφορετικών σημειολογικών συστημάτων.

Συνδυάζει την τέχνη με την τεχνική με σκοπό να διαμορφώσει τον δραματικό χώρο, να αναδείξει το σκηνοθετικό όραμα, να δημιουργήσει τη σκηνική συνθήκη για τον ηθοποιό και να ενισχύσει ουσιαστικά την πρόσληψη του καλλιτεχνικού μηνύματος από τον θεατή.

Ο οπτικός κώδικας που αναπτύσσεται μέσα από τη σκηνογραφία και τα προσφερόμενα από αυτήν εικαστικά και αισθητικά ερεθίσματα, είναι ισχυρά σημεία αναφοράς. Αποτυπώνονται στη μνήμη του θεατή, ανακαλούνται και ενισχύουν την παραστασιακή εντύπωση. Άλλωστε η όψη, αποτελεί ένα από τα ισχυρότερα στοιχεία μιας παράστασης.

Φίλες και Φίλοι,
Απόψε βρίσκομαι εδώ, όχι μόνο με την ιδιότητα της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού, αλλά κυρίως με την ιδιότητα της θεατρολόγου και της σκηνογράφου.

Είχα την τύχη να γνωρίσω και να συνδεθώ με το θέατρο και ειδικότερα με την τέχνη της σκηνογραφίας από τα παιδικά μου χρόνια. Από τη μητέρα μου, τη σκηνογράφο Λαλούλα Χρυσικοπούλου, η οποία με έπαιρνε μαζί της σε πρόβες και παρακολουθούσα «από μέσα» όλη αυτή τη γοητευτική «μαγική» διαδικασία δημιουργίας των σκηνικών.

Έτσι, ως φυσικό επακόλουθο, αγάπησα τη σκηνογραφία και στη συνέχεια είχα την ευκαιρία να την υπηρετήσω δημιουργικά για μια δεκαετία. Μάλιστα υπήρξα και η ίδια φοιτήτρια του αγαπημένου μας Απόστολου Βέττα στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Όπως καταλαβαίνετε, λοιπόν, η χαρά και η συγκίνησή μου είναι μεγάλη και ειλικρινής σήμερα, κρατώντας στα χέρια μια έκδοση που είναι έργο ζωής για εκείνον. Ένα λεξικό υπό μορφή σημειώσεων, που συγκεντρώνει και συμπυκνώνει όλη την εμπειρία και τη γνώση του οραματιστή καλλιτέχνη, αλλά και ακαδημαϊκού δασκάλου Απόστολου Βέττα.

Η δημιουργία ενός τέτοιου έργου από έναν σκηνογράφο-αρχιτέκτονα δεν είναι απλώς μια επιστημονική συμβολή. Είναι ένας ανεκτίμητος θησαυρός για τον κόσμο του θεάτρου, της τέχνης και της επιστήμης. Η διπλή του αυτή ιδιότητα δικαιώνεται

απόλυτα με την ανά χειράς έκδοση. Εδώ συνυπάρχουν η αρχιτεκτονική σκέψη με τη σκηνογραφική φαντασία. Και ταυτόχρονα αναδεικνύεται η ξεχωριστή ικανότητα του Βέττα να γεφυρώνει την τέχνη με την τεχνική.

Η σχέση ανάμεσα στην τέχνη και την τεχνική αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς και γόνιμους διαλόγους στην πορεία του πολιτισμού. Και παρόλο που οι δύο αυτές έννοιες, συχνά θεωρούνται ακόμη και αντιθετικές, στην πραγματικότητα συνυπάρχουν και αλληλοσυμπληρώνονται. Η τέχνη της σκηνογραφίας εμπνέεται από τη φαντασία και τα συναισθήματα. Και η τεχνική έρχεται να προσφέρει τα εργαλεία και τις μεθόδους εκείνες που θα επιτρέψουν την πραγμάτωση αυτής της έμπνευσης.

Η δημιουργία, λοιπόν, ενός εξειδικευμένου εγκυκλοπαιδικού λεξικού που περιλαμβάνει όρους και ορολογία για το θέατρο και τον τεχνικό του εξοπλισμό δεν είναι απλώς μια προσπάθεια ταξινόμησης της γνώσης. Είναι μια πράξη πολιτιστικής καταγραφής· που προσφέρει στην τεκμηρίωση της εξέλιξης του θεάτρου και της σκηνογραφίας μέσα στον χρόνο· που διευκολύνει τη διεπιστημονική προσέγγιση και συμβάλλει στη διατήρηση και ανάδειξη της θεατρικής μας κληρονομιάς. Παράλληλα, είναι μια πράξη μεγάλης εκπαιδευτικής αξίας. Αφού το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για καλλιτέχνες, τεχνικούς του θεάτρου, ερευνητές, φοιτητές, αλλά και για όλους όσους ενδιαφέρονται να εξερευνήσουν τη μαγεία της σκηνικής τέχνης.

Η σημαντική αυτή έκδοση όμως, δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί, εάν δεν υπήρχε το MOMus. Που -όπως έχω ξαναπεί- πάντα μας εκπλήσσει ευχάριστα και αποδεικνύει κάθε φορά πόσο ζωντανός και ευέλικτος οργανισμός είναι. Αλλά και πόσο εύστοχα και ευφάνταστα συνομιλεί με την εποχή του σε όλα τα πεδία της τέχνης. Ακριβώς όπως οφείλει να κάνει ένας Φορέας Σύγχρονου Πολιτισμού. Αξίζει λοιπόν ένα μεγάλο «μπράβο» στο MOMus για την πραγματοποίηση της εκτενούς αυτής δίτομης έκδοσης. Πραγματικά, αποτελεί σημαντική παρακαταθήκη.

Θερμές ευχαριστίες και στο Ίδρυμα Ιωάννου Κωστοπούλου για την πολύτιμη υποστήριξη.

Συγχαρητήρια από καρδιάς σε όλη την ερευνητική ομάδα που συνεργάστηκε για τη συγκέντρωση και την επεξεργασία του υλικού.

Και ένα μεγάλο «ευχαριστώ» στον Απόστολο Βέττα εκ μέρους της θεατρικής κοινότητας γιατί μας προσφέρει ένα εγχειρίδιο-σημείο αναφοράς.

Κυρίες και Κύριοι, κλείνοντας επιτρέψτε μου να πω τούτο:

Στην εποχή μας η σχέση της σκηνογραφίας με την τεχνολογία αποτελεί μία από τις κεντρικές προκλήσεις για την εξέλιξη των παραστατικών τεχνών, με αποτέλεσμα να επαναπροσδιορίζεται πλέον η θεατρική εμπειρία. Παρά τις τεχνολογικές εξελίξεις, η βασική στόχευση παραμένει ίδια: η δημιουργία μιας όψης που θα υπηρετεί την τέχνη, θα ενισχύει την αφήγηση και θα διατηρεί στο επίκεντρο τον Άνθρωπο.

Δρ Ελένη Δουνδουλάκη
Γενική Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού